
UDFLYTNING AF STATSLIGE ARBEJDS- PLADSER

UDFLYTNING SKAL STYRKE ARBEJDS- MARKEDET FOR HØJTUDDANNEDE UDEN FOR DE STORE BYER

Den 27. januar besøgte 30 medlemmer af REG LAB Christiansborg til en debat om udflytning af statslige arbejdspladser med MF Kaare Dybvad (S) og MF Henrik Dahl (LA). Budskabet fra politikerne var, at udflytningen ikke i sig selv skaber ny økonomisk vækst, men skal medvirke til at styrke civilsamfundet og arbejdsmarkedet for højtuddannede uden for de store byer.

Henrik Dahl: Bidrag til kulturel og erhvervs- mæssig mangfoldighed

På mødet slog Henrik Dahl fast, at det ikke er politikerne, der skaber økonomisk vækst og regional udvikling. Politikernes vigtigste opgave er at sørge for ikke at stå i vejen for vækst og undgå at skabe forvriddinger i økonomien.

Udflytningen af statslige arbejdspladser vil heller ikke skabe økonomisk vækst. Man skal derimod se udflytningen som en slags gentrifikation af Danmark uden for de store byer – en række reformer af den offentlige sektor i nullerne skabte en betydelig centralisering af den offentlige sektor, og nu er det tid til at svinge pendulet tilbage igen.

Udflytningens succes skal først og fremmest måles på blødere kulturelle faktorer; civilsamfund, mangfoldighed og diversitet.

Udflytningen kan måske blive et lille skridt i en større mental revolution, der bringer Danmark ud af en position som et af de mest centraliserede lande overhovedet.

Kaare Dybvad: Det bliver lettere at rekruttere, når der kommer et bredere arbejdsmarked

Kaare Dybvad lagde vægt på, at udflytningen af statslige arbejdspladser til byer på Sjælland er én ting - det er blot en omstrukturering af den offentlige sektor inden for ét arbejdskraftopland - mens udflytning til Bornholm, Falster, Fyn og Jylland skaber en reel omfordeling af offentlig beskæftigelse.

I vurderingen af gevinster ved udflytningen lagde Kaare især vægt på, at der hermed kan ske en styrkelse af adgangen til højtuddannede. Andre positive effekter kan ligge i lavere sygefravær (når man kommer vest for ”pyldre-grænsen” Storebælt) og i lavere kontoromkostninger.

Kaare understregede også - ligesom Henrik - at offentlige institutioner kan have stor betydning for livet i et lokalområde og nævnte som eksempel Kystdirektoratet i Lemvig. Man ser det også på Sjælland, hvor Sorø fx opfattes

som mere attraktiv end Slagelse, selvom byen på alle objektive parametre er mindre og ringere udrustet med serviceydelser, transport mv.

Debat: Ægtefællejobs, uddannelsesgeografi og lav flyttemobilitet

I debatten efter de to politikerindlæg blev der især lagt vægt på de forbedrede muligheder for at ægtefælle-beskæftigelse i kølvandet på udflytningen af statslige arbejdspladser. En del af de udflyttede arbejdspladser er typiske "kone-arbejdspladser" (ingeniør-manden kan så arbejde i den private sektor).

Et andet hovedtema i debatten om et mere kompetent arbejdsmarked uden for de store byer var den regionale fordeling af uddannelser – fra gymnasier til universiteter. Her er der en række styringsmæssige problemer bl.a. grundet taxameterfinansieringen af uddannelser, der trækker i retning af uddannelsescentralisering i og omkring de store byer. Regeringen forbereder en reform af finansieringsystemet, hvor taxametersystemet forventes at få tilføjet en eller anden form for regional mekanisme.

Den lave andel af statsligt ansatte, der forventes at flytte med de udflyttede jobs, gav også anledning til debat om flyttemobiliteten i Danmark. Her blev flere vigtige grunde nævnt:

- Vanskeligheder ved at finde jobs til to ægtefæller,
- høj andel af fraskilte, der ikke ønsker at forlade delebørn mv. samt
- dalende uddannelsesspecialisering, der kan begrunde flytning tidligt i uddannelses- og erhvervskarriere.

På mødet deltog også flere medlemmer, der var direkte berørt af udflytningen. Herfra blev der bl.a. efterlyst en statslig kompetencebørs – det er standard i kommuner, der nedlægger jobs, omstrukturerer mv.

I samarbejde med Work-Live-Stay Southern Denmark etablerer REG LAB et erfa-netværk for kommuner, der modtager udflyttede statslige arbejdspladser

Bestyrelsen for REG LAB drøftede tidligere i år, om REG LAB skulle påtage sig en rolle med at fremme deling af viden og god praksis i arbejdet med at realisere fordele af udflytningen af statslige arbejdspladser. Talenttiltræknings- og bosætningsorganisationen Work-Live-Stay Southern Denmark har indvilget i at samarbejde med REG LAB om at løse denne opgave.

Direktør Camilla Høholt Smidt fra Work-Live-Stay deltog i mødet på Christiansborg. Hun understregede på mødet, at de gode erfaringer, værktøjer mv., der er skabt i Syddanmark, nu stilles til rådighed for kommuner og virksomheder i hele landet.

Flere kommuner bakker allerede op om det nye erfa-netværk. Det gælder bl.a. Vejle Kommune samt Næstved Kommune, hvorfra centerchef Bo Gammelgaard deltog i mødet og redegjorde for Næstveds indsats i relation

til at byde nye statslige arbejdspladser velkommen.

Tal på "gentrificering" i Danmark i 2007-2005: Lidt fakta på bagkant af mødet

Der findes ikke rigtig præcise og løbende målinger af, hvordan det går med den gentrificering, som Henrik Dahl talte om på mødet. Processen indebærer kort sagt, at folk med højere indkomster flytter ind i et område og fortrænger folk med lavere indkomster. Byfornyelsen på Vesterbro i København og den efterfølgende "herskabeliggørelse" af bydelen er et godt dansk eksempel på processen.

Tabellen herunder er trukket fra de kommunale nøgletal. Den viser andelen af voksenbefolkningen (bosat) med en videregående uddannelse i hhv. 2007 og 2015 for alle landets kommuner.

Gentrificering i snæver forstand indebærer som nævnt, at folk med højere indkomst køber ejendom i et område og fortrænger/erstatte den hidtidige befolkning. En øget andel af befolkningen med videregående uddannelse beror naturligvis ikke alene på gentrificering – den eksisterende befolkning kan også successivt forbedre sit uddannelsesniveau. Med disse forbehold siger målet alligevel noget om de betydelige regionale forandringer i Danmark målt på uddannelsesniveau og derigennem på produktivitet og velstand.

I 2015 havde på landsplan 29,1 pct. af voksenbefolkningen en videregående uddannelse. Det var en vækst på 19 pct. i forhold til 2007, hvor 24,4 pct. havde en videregående uddannelse.

Der er en gruppe på 20 kommuner med en andel af voksenbefolkningen med videregående uddannelse over gennemsnittet. Efter faldende andel af befolkningen med videregående uddannelse er de 20 "topkommuner":

- Rudersdal
- Frederiksberg
- Gentofte
- Lyngby-Taarbæk
- Furesø
- Hørsholm
- Allerød
- København
- Aarhus
- Gladsaxe
- Hillerød
- Fredensborg
- Fanø
- Roskilde
- Dragør
- Skanderborg
- Odense
- Aalborg
- Helsingør
- Egedal

Bortset fra Fanø, Odense og Aalborg ligger de alle i Østjylland hhv. Østsjælland.

Listen med kommuner med en vækst i andelen af befolkningen med videregående uddannelse i perioden 2007-2015 over landsgennemsnittet tæller følgende 24 kommuner nævnt i rækkefølge efter vækstrate (højest i Tårnby, lavest Kolding, men for alle over landsgennemsnittet):

- Tårnby
- Hvidovre
- Rødovre
- Skanderborg

- Odense
- *Solrød*
- *Favrskov*
- *Vallensbæk*
- *Horsens*
- *Køge*
- Aalborg
- *Ishøj*
- Egedal
- Dragør
- København
- *Herning*
- *Randers*
- *Fredericia*
- *Middelfart*
- *Ballerup*
- *Greve*
- *Ikast-Brande*
- *Glostrup*
- *Kolding*

De 18 kursiverede kommuner havde i 2015 en andel af befolkningen med videregående uddannelse under landsgennemsnittet, men har altså i 2007-2015 halet ind på førerkommunerne.

Alle kommunerne på listen undtagen Odense og Aalborg er del af det østjyske hhv. øst-sjællandske vækstområde.

I den anden ende af skalaen er der en gruppe af 14 kommuner med en andel af voksenbefolkningen med videregående uddannelse under gennemsnittet og med en markant lav vækst i denne andel i perioden 2007-2015.

Det er foruden en række yderområdekommuner også Kalundborg, der ikke får udflyttet statslige arbejdspladser.

På listen over kommuner med en andel af voksenbefolkningen under landsgennemsnittet og en vækst i denne andel under landsgennemsnittet finder vi en række af de kommuner, der modtager mange udflyttede statslige arbejdspladser:

- Næstved: 395
- Sønderborg: 392
- Ringsted: 281
- Hjørring: 257
- Viborg: 248
- Holbæk: 119
- Slagelse: 121
- Esbjerg: 105

Listen over de kommuner, der modtager mange statslige arbejdspladser, omfatter også:

- Odense: 286
- Aalborg: 219
- Aarhus: 201

De detaljerede tal fremgår af tabellen på næste side. Her kan du også se programmet for REG LABs medlemsarrangement.

Ekskild@reglab.dk, februar 2016

De detaljerede Gentrificerings tal fremgår af tabellen her:

<http://reglab.dk/media/59893/gentrifikation.pdf>

Programmet for REG LABs medlemsarrangement ved at klikke her:

<http://www.reglab.dk/konferencer/dobbeltseminar-om-udflytning-af-statslige-arbejdspladser>